

آتش‌بس مداوم خواهد بود

گفتگو با دکتر ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه دولت موقت مهندس بازرگان

و دبیرکل نهضت آزادی ایران

۱۳۸۵/۵/۲۵

ایران ما - پس از برقراری آتش‌بس در لبنان، هر دو طرف درگیر یعنی اسرائیل و حزب‌الله لبنان خود را به‌عنوان پیروز در جنگ معرفی می‌کنند. سرانجام آرامش به منطقه بازگشت، اما بسیاری از تحلیلگرها، با خوش‌بینی چندانی به تداوم این آرامش نمی‌نگرند.

بخصوص اینکه از یکسو از قول رهبران حزب‌الله نقل شده که آنها گرچه آتش‌بس را رعایت می‌کنند، ولی اقدام علیه نیروهای اسرائیلی حاضر در خاک لبنان را حق خود می‌دانند و از سوی دیگر اسرائیل نیز تهدید کرده، در صورتی که خاک این کشور مجدداً مورد حمله حزب‌الله قرار گیرد، ارتش اسرائیل نیز آنها را بی‌پاسخ نخواهد گذاشت.

در همین زمینه و نیز در رابطه با تاثیرات احتمالی مناقشه خاورمیانه بر مسایل ایران، دکتر ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه دولت موقت مهندس بازرگان و دبیرکل نهضت آزادی، به پرسشهای بهنام باوندپور مصاحبه‌گر رادیو صدای آلمان پاسخ داده است.

دکتر یزدی به نظر شما با توجه به تصویب قطعنامه شورای امنیت و برقراری آتش‌بس در لبنان، آیا باید از آتش‌بسی پایدار صحبت کرد یا بخصوص با نظر به اینکه حزب‌الله لبنان بارها در گذشته با خلع سلاح خودش مخالفت کرده و خلع سلاح شبه‌نظامیان هم یکی از بندهای قطعنامه است. ما با آتش‌بسی ناپایدار و موقت روبه‌رو هستیم؟

ابراهیم یزدی: آتش‌بس همین است. یعنی موقتا توپخانه‌ها خاموش می‌شود تا سپس براساس آن چیزی که، حالا یا از طریق قطعنامه یا مذاکرات دیپلماسی، قابل پیگیری و حل مسئله است ادامه پیدا بکند. آنچه قطعی‌ست این است که این آتش‌بس اگرچه تامین‌کننده همه‌ی نظرات دو طرف دعوا نیست، اما در هر حال آتش‌بسی‌ست که شروع شده. اسرائیل هم در این تجربه‌ی یک‌ماه گذشته فهمیده است که از طریق نظامی نمی‌تواند مسئله‌اش را حل بکند. از آن طرف هم دولت لبنان با صراحت گفته است تا زمانی که اسرائیل تمامی سرزمین‌های لبنان را تخلیه نکند، ما نمی‌توانیم حزب‌الله را خلع سلاح بکنیم. بنابراین مسئله تخلیه‌ی مزرعه شبعا از طریق اسرائیل هست، مسئله مبادله‌ی اسرا هست، خواه دو سرباز اسرائیلی و خواه زندانیان لبنانی. اینها مسایلی‌ست که به نظر من تا زمانی که بطور جدی پیگیری و حل نشود مسئله همچنان معوق باقی خواهد ماند.

پس به نظر شما پایدار بودن و مداوم بودن این آتش‌بس هنوز ناروشن است؟

ابراهیم یزدی: آتش‌بس مداوم خواهد بود، برای اینکه اسرائیل با وجود قدرت هوایی‌ای که داشت و توانست سرزمین عمده‌ای از لبنان را مورد بمبارانهای شدید هوایی خودش قرار بدهد، نتوانسته اهدافی

را که بیان کرده بود که عبارت بودند از آزادی دو سرباز اسرائیلی و خلع سلاح حزب‌الله، به هیچیک از این دو هدف نرسیده است. جنگ هم جواب نداده است. بنابراین به نظر می‌رسد که این آتش‌بس ادامه پیدا خواهد کرد، اما ادامه آتش‌بس به معنای حل مشکل نیست. حل مشکل را باید پیگیری کرد.

دکتر یزدی، به نظر شما آیا حزب‌الله لبنان با خلع سلاح خودش موافقت خواهد کرد؟

ابراهیم یزدی: حزب‌الله لبنان بارها اعلام کرده است در صورتی که اسرائیل بخشی از لبنان، مزرعه شبعا را که هنوز در اشغال خود دارد رها نکند و دولت لبنان بخواهد، سلاحها را تحویل خواهد داد و به یک حزب سیاسی تبدیل خواهد شد. دولت لبنان هم همین را تکرار کرده است. به کرات آقای سید نصرالله گفته که دولت لبنان هر زمان از آنها درخواست بکند، آنها خواهند پذیرفت.

هم اسرائیل و هم حزب‌الله لبنان خودشان را طرف پیروز در جنگ می‌دانند و در این رابطه از هم سبقت می‌گیرند. جمهوری اسلامی ایران هم آتش‌بس را پیروزی حزب‌الله و شکست اسرائیل ارزیابی می‌کند. از آنجایی که آتش‌بس بدون قطعنامه شورای امنیت تصورپذیر نبود و نیست، ارزیابی شما از قطعنامه چیست؟ آیا این قطعنامه بیشتر موفقیتی برای اسرائیل بود یا موفقیتی برای حزب‌الله لبنان؟

ابراهیم یزدی: طبیعی‌ست که هر دو طرف بگویند که ما برنده شدیم. اگر قرار بود که بازی باخت-باخت باشد یا یکطرف ببرد و یکطرف ببازد، که آتش‌بس قابل اجرا نبود. هر دو طرف بر این باورند که برده‌اند، بنابراین برد بازی برد-برد است. اما اینکه آیا کدام طرف پیروز شده‌اند، به نظر من نباید صحبت از پیروزی کرد، باید صحبت از این کرد که آیا اسرائیل که با هدف آزادکردن دو سرباز خودش و خلع سلاح حزب‌الله لبنان وارد این جنگ شد، پس از نزدیک به یک‌ماه از این جنگ بسیار وحشتناک، آیا به این دو هدف خودش رسید یا نرسید؟ همه‌ی شواهد می‌گوید به هدف خودش نرسیده است. علاوه بر این تجربه دیگری پیدا کرد که در هیچیک از جنگهای گذشته خودش نداشت و آن عبارت از این است که توان مقابله نظامی با حزب‌الله را برای خلع سلاح ندارد. این چیزی‌ست که خود مقامات اسرائیلی هم اقرار و اعتراف کرده‌اند. اما اینکه چه کسی در این بازی پیروز شده است، هنوز معلوم نیست، برای اینکه بازی هنوز ادامه دارد.

دکتر یزدی، آقای متکی وزیر خارجه ایران پس از صدور قطعنامه، آن را کاملاً یک‌سویه و در جهت تامین منافع اسرائیل خواند. اما بعد از اینکه رهبر حزب‌الله لبنان موافقت خودش را با قطعنامه اعلام کرد، به نقل از منابع وزارت خارجه ایران مطرح شد که سخنان آقای متکی دقیق منتقل نشده است. بعد هم سخنگوی وزارت خارجه ایران آقای آصفی اعلام کرد که ایران از آتش‌بس استقبال می‌کند، اما قطعنامه به ایران مربوط نمی‌شود که جمهوری اسلامی بخواهد آن را رد بکند یا قبول کند. به نظر شما علت این موضع‌گیری‌های مختلف در وزارت خارجه را در چه چیزی باید جست؟

ابراهیم یزدی: به نظر من در حالی که اسرائیل و آمریکا اصرار دارند که ایران را در جنگ لبنان پایش را به‌میان بکشند و ایران را متهم بکنند، در صلاح و مصلحت ما نیست که زمامداران کشور ما، مسئولین

کشورمان مطالبی را اظهار بکنند که به معنای دخالت در امور داخلی لبنان است. علاوه بر این، یک دیپلمات بایستی با تامل و تدبیر بیشتری سخن بگوید. می‌بایستی صبر می‌کردند تا ببینند خود طرفهای درگیری که دولت لبنان و اسرائیل هستند چه قضاوتی می‌کنند و سپس بعد از آن اظهار نظر می‌کردند.

در بند ۱۵ قطعنامه، از تمامی کشورها خواسته شده تا گامهای ضروری برای جلوگیری از فروش سلاح به گروههای لبنانی و آموزش نظامی این گروهها بردارند. فکر می‌کنم سوریه و ایران بیش از کشورهای دیگر در این بند در مد نظر بوده باشند. آیا این بند در چارچوب قطعنامه شورای امنیت، بار سیاسی ویژه‌ای برای ایران دارد؟

ابراهیم یزدی: به نظر نمی‌رسد. ببینید، اینکه این بند را گذاشته‌اند، برای این است که بالاخره باید نتیجه بیرونی، آنچه در صحنه انظار عمومی قرار می‌گیرد، این باشد که هر دو برد- برد را داشته‌اند. اما چه ضمانت اجرایی دارد؟ اگر قرار باشد که دولت لبنان به مصلحت خود نبیند، بهر دلیلی، که حزب‌اله را خلع سلاح بکند و هنوز بخشی از لبنان در اشغال سربازان اسرائیلی باشد، من این بند قطعنامه را غیرقابل اجرا می‌بینم. زیرا اصل مسئله برمی‌گردد به روابط دولت لبنان با حزب‌اله.

دکتر یزدی، حالا فکر می‌کنید با توجه به برقراری آتش‌بس در لبنان، این مسئله چه تاثیری می‌تواند در پرونده هسته‌ای ایران داشته باشد؟ آیا فشار بر ایران با تمرکز بیشتری ادامه پیدا خواهد کرد؟ ابراهیم یزدی: به نظر من جنگ لبنان اگرچه یک نوعی تقابل میان ایران و آمریکا و اسرائیل و اعراب و مسلمانها و همه‌ی اینها با هم بوده، اما سرنوشت پرونده ایران در شورای امنیت به مقدار بسیار زیادی بستگی دارد به اینکه دولت ایران در این فاصله، تا ۹ شهریور، می‌خواهد چه کار بکند. هنوز روشن نیست که دولت ایران چه تصمیمی در این مورد اتخاذ کرده است.

یعنی به نظر شما تمام مسئله برمی‌گردد به پاسخ ایران به بسته پیشنهادی غرب؟ ابراهیم یزدی: بسته پیشنهادی فعلا منتفی است، برای اینکه ایران به بسته پیشنهادی جواب نداده است و قطعنامه شورای امنیت بدون اینکه هیچ نوع امتیازی برای ایران قائل بشود، یکطرفه گفته است که ایران می‌بایستی کلیه‌ی فعالیت‌های هسته‌ای‌اش را متوقف کند. اینکه آیا از حالا تا آن موقع چه فعل و انفعالات دیپلماسی و یا چه حرکت‌های دیپلماسی ایران باید انجام بدهد، روشن نیست. بحث‌هایی هست از طرف ایران که گفته می‌شود پیشنهاد روسیه در مورد ادامه غنی‌سازی اورانیوم برای ایران در خاک روسیه بر روی میز مسئولین ایران هست و بررسی می‌کنند. آیا معنایش این است که ایران می‌خواهد پیشنهاد روسیه را بپذیرد؟ در آن صورت اگر چنانچه بسته پیشنهادی را که گفته است تا آخر مرداد من جواب می‌دهم، به آن بسته پیشنهادی جواب مثبت ندهد و بخواهد با روسها کنار بیاید، چه امتیازاتی را می‌گیرد؟ از مجموع گزینه‌هایی که در برابر ایران قرار دارد، به نظر می‌رسد که شاید صحیح‌ترین راه پذیرفتن است. یعنی پاسخ مثبت‌دادن به بسته پیشنهادی، بدون اینکه هیچگونه واکنشی به قطعنامه شورای امنیت از خودشان نشان بدهند.